

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra . . . 60 K Félévre . . . 340 K
 Negyedévre . . . 170 K Egész évre . . . 660 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 3 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-43. SZÁM.

A királykérdés ma sem aktuális

Budapest, apr. 20. Egy ma délelőtti újság arról írt, hogy Vass József kultuszminiszter a közel jövőben belép a keresztény kisgazda földmives és polgári pártba. Hegyeshalmi Lajos kereskedelmi miniszter és Bernolák Nándor népjóléti miniszter pedig lemond miniszterségéről. Ezt a liberális körökből eredő hírt illetékes helyről nyert információk szerint módunkban áll újra a legerélyesebben megcáfolni.

Több napilapban azt a hírt közlik, hogy báró Harkányi János a nemzeti polgári párt megbízásából tegnap Klebersberg Kunó gróf belügyminiszternél járt és ez alkalommal helyteltette az EME alelnökének Pálóczy Horváth Istvánnak dunavécsi jelölését. Illetékes helyen nyert információk alapján közöljük, hogy Harkányi a belügyminiszternél kizárólag pártügyeket tett szóva. Az említett jelölről szó nem volt.

Kötelesség a jelenlegi rend mellett kitartani

Politikai körökben feltűnést keltett Gömbös Gyulának, az egységes párt ügyvezető alelnökének az április 3-iki és 4-iki lapokban megjelent nyilatkozata a IV. Károly király halálával bekövetkezett politikai helyzetről. Különösen feltűnő volt az, hogy Gömbös Gyula, aki a szabad királyválasztás elvének egyik exponált harcosa, szemben Andrassyval és az ellenzék vezéréivel mérsékletet tanúsított azon probléma megítélésénél, amelyet a legitimisták követtek Ottó trónralépése érdekében.

Gömbös Gyula feltett kérdésekre azt válaszolta, hogy az akkori helyzetre való tekintettel tartózkodás volt a helyénvaló. Arra a kérdésünkre, hogy vajon most precizirozni tudná-e felfogását, különösképen azon tárgyalásokra való tekintettel, amelyeket a legitimisták részéről a kormányhoz közelálló körökkel lefolytattak, Gömbös Gyula munkatársunk előtt a következőképpen válaszolt:

— Felfogásomat a királykérdés problémáját ma két pontban összefoglalva tudnám lerögzíteni. Először a királykérdés személyi része ma sem aktuális és következésképp másodsor mindenkinél kötelessége a jelenlegi törvényes rend mellett kitartani, azt erősíteni és megővni minden olyan törekvéssel szemben, amely a rend tekintélyét aláásná és jogosságát kétségbe vonja.

Gömbös Gyula az első ponthoz a következő magyarázatot adta:

A királykérdés elsőfoku külpolitikai kérdése

— A királykérdés ma is elsőfoku külpolitikai kérdés, hiszen az 1921-iki XLVII. tc. megalkotása óta a helyzet semmiképpen sem változott külpolitikailag, de belpolitikailag sem. Ha én királyt hoznék Magyarországnak, aki ma Magyarországnak előnyt teremtene, természetesen, hogy az ellenséges kisantant ez ellen tiltakozni fog. Ezen tiltakozás ellen mi semmiképpen sem védekezhünk, mert nem rendelkezünk azzal az erővel, amellyel védekezni tudnánk. Tehát ha a legitimisták által kívánt megoldás az ország előnyére válna és belpolitikailag is elintézhető volna, akkor is a kérdés teljes kikapcsolása mellett állást foglalnom az ügy érdekében.

A második ponthoz Gömbös Gyula a következő megjegyzést fűzte:

— Szerintem, még több éven keresztül a

mai helyzet fentartása szükséges. Ennek fentartása nem kizárólag tőlünk, hanem inkább az európai események kifejlődésétől függ. Mindaddig, amíg a helyzet nem változik a jelenlegi törvényes rendhez, amelynek középpontjában az állami funkciók betöltésével a Kormányzó ur Ötömértisége áll, való ragaszkodás a helyes politika. Az ezzel ellentétes irányzatok csak azt érik el, hogy a magyar állam még nehezebben fog meggyógyulni bajából.

Ezt a felfogást vallanám még akkor is, ha az ultralegitimisták táborához is tartoznék. Felfogásom szerint azok, akik nem ezen az úton kívánják a mi alkotmányjogi kérdésünk megoldását, tévúton járnak és ártanak a királyság eszméjének. Azt hiszem, mondotta befejezésül, hogy személyhez le nem kötött politikai álláspontomat mindenki honorálni fogja.

Bernolák Debrecen III. kerületének a jelöltje

Dr Bernolák Nándor népjóléti miniszter hívei kérésére csütörtökön délután a 2 óras vonattal Debrecenbe érkezett. A vasuti állomáson hívei nagy számmal várták népszerű jelöltjüket, aki két éven át képviselte Debrecen III. kerületét a nemzetgyűlésen és egyik legerősebb oszlopa a Bethlen-kormányának.

A kerület választói tegnap délután értekezletre jöttek össze, melyen dr Bernolák Nándor is megjelent és a választók élénk örömeire kijelentette, hogy az iránta megnyilvánult megtisztelő bizalomnak engedve, a kerület mandátumát elvállalja. Részletes programot nem adott; arra rövid néhány nap múlva fog sor kerülni.

A párt szervezése teljes erővel megindult,

A szovjet elismeri a háboru előtti adósságait

Genova, apr. 20. (Havas.) A londoni memorandumra adott orosz válasz felsorolja ama károkat, amelyeket a felkelők elleni expedíciók okoztak. A szovjetkormány elismeri az orosz háboru előtti adósságokat, ama fenntartással, hogy ő neki viszont elismerik azt a jövételi jogát, amelyet az Oroszországban elkövetett károkokért támaszt. A szovjetkormány hajlandónak nyilatkozott teljesíteni fizetési kötelezettségeit, ha a szövetségesek haladékokat és hitelt adnak neki. A szovjetkormány azonban nem szándékozik az idegen állampolgárokat kártalanítani a szocializálásokért.

Genova, április 20. A német delegáció tanácskozása, amelyen a szövetségesek és a kis entente jegyzékére adandó választ beszéltek meg, nem végződött be és az ülést csütörtök délután tíz órára halasztották. Előrelátható, hogy

Bethlen István genovai tárgyalásai

A miniszterelnök Genovában megragadta azt a kínálkozó alkalmat, hogy a trianoni békeszerződés keretein belül érvényesíthesse Magyarország érdekében azokat a szükséges megállapodásokat, amelyek nélkül lehetetlen a kormányának realpolitikát csinálni. Tárgyalásaival a miniszterelnök úgy ítthon, mint az elszakadt részek magyarsága, de az európai közvélemény előtt is bizonyítékát adta annak, hogy minden felforgató szándék és gondolat nélkül be akarunk illeszkedni Európa gazdasági életébe és politikájába. Ezeknek a tárgyalások során derült csak ki, hogy milyen fontos és szükséges a helyzet tisztázása érdekében a nyílt őszinte

a választók tömegesen írják alá a Bernolák ajánlati íveit.

Sokoldalú és halaszthatatlan hivatali kötelességei ma már visszaszólitják a fővárosba a minisztert, kinek tiszteletére tegnap este az Angol Királynőben barátságos vacsorát rendeztek lelkes hívei.

Debrecenben ma újabb választási plakátok jelentek meg, amelyek Orbók Attila nevét korpoltálják. Orbók Attila debreceni próbálkozása teljesen kilátástalan, mert még az is nagyon kétséges, hogy az ajánláshoz szükséges számú szavazókat össze tudja-e toborozni. Így az a kísérlet, hogy régi kerülete helyett, ahol helyzete teljesen tarthatatlanná vált, Debrecenben szerezzen mandátumot, minden kétséget kizárólag itt is a legteljesebb kudarcra fog végződni.

A választási agitáció megindulása

Április 21-én jár le a belügyminiszternek a népgyűlések tartására vonatkozó tilalma. Ezzel a választási küzdelem új fázisába lépünk. A választási küzdelem újból való megindulásának előestéjén megkérdeztük Gömbös Gyulát a választási kampány mai állásáról. Gömbös Gyula a következőket mondotta:

— Az intéző bizottság legközelebbi ülésén április 27-én bevégezzük a jelöléseket. A jelöltek tekintetében már az összes kerületben tisztában vagyunk, úgyhogy jelöltek ajánlására már nincs szükség. Változtatásokról sem lehet már szó, mert egyes jelölteknek más kerületben való jelöltetése rendkívül nehézségekbe ütköznék, amennyiben ez az idáig felépített rendszer megváltoztatását jelentené. Április és május az agitáció hónapja, amely agitáció e hó 22-én veszi kezdetét, amikor az egységes párt vezető férfiai résztvesznek Sztranyovszky Sándor dr balasagyarmati főispán beiktatása alkalmával tartandó népgyűlésen.

a jegyzék szövegezése csütörtök estig fog tartani és este nyújtják át Avezzandának, a nemzetközi konferencia főtákarának.

Berlin, apr. 20. Genovából jelentik, Lenin válasza az orosz küldöttség kérésére tegnap megérkezett Moszkvába. Az orosz kiküldöttek a sajtó képviselői előtt kijelentették, hogy a moszkvai válasz érkezése után készek arra, hogy az Alberti Villában a politikai albizottságban folytassák a tárgyalásokat.

Berlin, apr. 20. A Daily Telegraph-nak azzal az állításával szemben, hogy Német-orosz katonai egyezmény aláírása küszöbön áll, illetékes helyen megállapítják, hogy a német-orosz szerződés szövege, amint azt a nyilvánossággal közölték, teljesen egész.

Nincsen ennek sem titkos záradéka, sem titkos mellékszerződése.

tárgyalás és mennyire helytelen volt az, hogy a győzők a legyőzötteket nem ültették maguk mellé a békeasztalhoz, hanem rájuk diktálták a békét. Igazságtalanságok, sérelmek, bajok és panaszok származtak ebből. Ugy látszik, megváltozott már a helyzet, az így származott visszasságok orvoslására már meg van a hajlandóság. A hangulat javulásáról lehet már beszélni, gyakorlati reális eredményeket azonban csak későbbre várhatunk.

Páris, apr. 20. A Liberty kiküldött tudósítója Genovában beszélgetett az osztrák külügyminiszterrel, aki a beszélgetés során többek között Magyarországról is nyilatkozott.

A Magyarországhoz való viszonyunk — mondotta — amely annyi éven át olyan bensőséges volt, sajnos nagyon elmérgesedett. Elmérgeztette ugyanis a múlt évben Nyugatmagyarország ügye, amelyet a st. germaini és a trianoni szerződés nekünk ítélt. Szerencsére a szövetségesek közbelépésének sikerült megakadályozni, hogy szakadás támadjon e két nép között, amely sokáig élt egy korona uralma alatt. Azóta újabb és újabb incidensek megzavarták jó viszonyunkat, amelyeknek azonban nincsen nagyobb jelentőségük.

A német-orosz béke magyar szempontból

Budapest, ápr. 20. A Genovában megkötött német-orosz egyezmény nagy meglepetést keltett az egész világpolitikában. Az egyezményrel kapcsolatosan kérdést intéztünk a magyar politikai körökkel meglehetősen sűrű összeköttetésben álló, egyik közelében szereplő egyéniséghez, aki az egyezményről a következőket mondotta:

— Az orosz-német egyezmény nagy meglepetést keltett, bár a legszűkebb beavatott körökben tudomással bírtak arról, hogy Németország és Oroszország között már hosszabb idő óta folynak bizonyos tárgyalások. Nem lehetetlen, hogy a Genovában most nyilvánosságra került, főleg gazdasági vonatkozású megállapodáson kívül egy nyilvánosságra nem került katonai politikai természetű egyezményt is kötöttek. A kérdést az angol lapok máris kezdek szellőztetni.

A magyar közvélemény vegyes érzésekkel fogadta a német-orosz megegyezés híreit. Mi magyarok túlfelül jól ismerjük a kommunizmust ahhoz, semhogy szimpátiával fogadhatnánk egy olyan megállapodást, amely a szovjet kormányra mindenestül előnyös. Viszont a politikában nem követhetünk tisztán szubjektív szempontokat és be kell látnunk, hogy *realpolitikai szempontból Németország részéről igen alkalmas sakkhuzás volt*, amelyet megbocsáthatóvá tesz az a könyörtelen politika, amelyet a győztesek, élükön Franciaországgal a legőzött államokkal szemben folytattak. *Ez a momentum intőjelet gyanánt szolgálhat az antant és elsősorban Franciaország részére*, hogy a legőzötteknek szisztematikus tönkretenni akarása milyen gyümölcsöket teremhet.

Az egyezmény érzékenyen érinti a kisantantot

A genovai konferencia tulajdonképeni célja az volt, hogy Oroszországot bevonják Közép-Európa gazdasági életébe és ezt a győztesek ki akarták használni úgy, hogy abból Németország lehetőleg kizárassék. A most megkötött német-orosz egyezmény biztosítja Németország számára mindazokat az előnyöket, amelyeket az antant államok Oroszországtól kaphatnának.

Az egyezmény politikailag legérzékenyebben a kisantant, elsősorban Csehország, valamint Lengyelország érdekeit érinti. Kezdeti siker gyanánt könyvelheti el Oroszország és Németország azt a körülményt, hogy a genovai konferencia együtt marad és hogy az antant állásfoglalása máris sokkal enyhébb ebben a kérdésben, mint ahogy Franciaország kezdetben inagurálta.

Magyarország az eseménnyel kapcsolatban megfigyelő és várakozó álláspontot helyezkedik. Bethlen István grófnak Genovában maradása garanciája annak, hogy amennyiben ez a kérdés bennünket érdekel, azt a magyar delegáció megfelelő sullyal képviselni fogja. Az ország maga abban a tragikus helyzetben van, hogy érzelmei ellenére meg tudja magyarázni azt az elkeseredett német mentalitást, amely ezt az egyezményt létrehozta, dacára ama tapasztalatoknak, amelyeket mindenki, akinek valaha kommunista vezetőkkel dolga volt, megszerezhetett magának. A bolsevista állameszmék képviselői politikusként ugyanis eddig szerződéseiket sohasem vették valami komolyan.

— **Bizalmas tanácsülés.** Debrecen város tanácsa tegnap délelőtt egy óra hosszan át bizalmas ülésben tárgyalta. A bizalmas ülés tárgya a forgalmi adó kezelés és a mezőgazdasági kamara felállításának megbeszélése volt.

Bessenyei Lajos vasárnap tartja programbeszédjét

A debreceni második kerületi egységes párt népszerű jelöltje: dr. Bessenyei Lajos holnapután, vasárnap délelőtt fél 11 órakor a Bika disztermében tartja meg minden aktuális kérdésre kiterjedő programbeszédét. A nagy érdeklődéssel várt politikai megnyilatkozás meghallgatására bizonyára meg fog telni a nagyterem.

A négyülésre a következő szövegű falragaszok hívják meg a választókat:

Polgárok! Munkások! Magyar asszonyok!

Ki ne ismerné a II. választókerület közkedvelt jelöltjét,

Dr. Bessenyei Lajost,

a keresztény nemzeti eszme leglelkesebb harcosát.

Programmunk és az ő programja: egységes nemzeti társadalom megteremtése, mert csak ezzel lehet hazánk további ezer évét megalapozni. Minden polgár legyen munkása, minden munkás legyen polgára e földnek, akkor visszaszerezhetjük elvesztett határainkat, akkor anyagilag is kölcsönösen boldogulhatunk.

Ezen cél elérésére elsősorban becsületes, gerinces és jellemes magyar szív és lélek kell, amilyet

Dr. Bessenyei Lajos

jelöltünkben

megismerni tanultunk.

Vasárnap, f. évi április hó 23-án délelőtt fél 11 órakor ott legyen mindenki a Bika nagytermében, hallgassuk meg jelöltünket!

Nyolcvan ember a vádlottak padján

Harc az ágostai evangélikus egyházban

Érdekes pert tárgyalt tegnap délelőtt a debreceni kir. járásbírószágon Jankovics Jenő járásbíró.

A vádlottak nyolcvan voltak, nagyrésztük vezetőserepet játszik az egyház életében. Valamennyi vádlott hatóságelötti rágalmozás vétésével vádolva.

A per előzményei

Materny Lajos, a debreceni evangélikus egyházmegye nyugalmazott főesperes és a hívek egyrésze között már huzamosabb időn át feszült volt a viszony. Materny ellenfelei 1921. év nyarán beadványt intéztek a nyiregyházi ág. ev. püspökséghez, illetőleg Geduly Henrik püspökhöz, amelyben a *fegyelmi eljárás megindítását kérték Materny Lajos ellen s egyben kérték állásától való felfüggesztését is*. Ugyanakkor Materny ellen igen sok vádpontot hoztak fel és kérték az *elmebeli állapotának megvizsgálását is*. A beadvány különben tele van súlyos vádakkal.

A feljelentést körülbelül 80 ember írta alá. A főesperesnek *egyházi felsőbbbbsége elégtelent szolgáltatott*, de Materny ettől függetlenül hatóság előtti rágalmozás miatt bünpert indított a feljelentés aláírói ellen.

Kik írták alá?

A pert tegnap délelőtt tárgyalta a kir. járásbírószágon Materny ügyvédjével, Hódy Bélával jelent meg a tárgyaláson. Már jóval a tárgyalás előtt nagy tömegben állottak a vádlottak a bejárat előtt s a tárgyalás megnyitására be sem fértek a kis terembe, úgyhogy emiatt a kihallgatásukat öt-tíz csoportokban eszközölte a járásbíró. A kihallgatás során kiderült, hogy a vádlottak 3 csoportba oszlottak, az *értelmi szerzőkre, a csatlakozókra s a beugratott emberekre*. Bebizonyosodott, hogy a vádlottak nagyrésze jóhiszeműen írta alá a feljelentést, mert el sem olvasta a beadványt. Hozzájuk beállított egy-két egyházi vezető-ember s kérték őket írják alá a magukkal hozott ívet, amelyben Materny nyugdíjaztatását kérik.

A másik csoport, a csatlakozók csoportja, elolvasta ugyan a feljelentést, de hitt a vádak valóságában annál is inkább, mert az egyes vádpontok mellett fel voltak tüntetve a tanuk nevei is s azonkívül az aláírásgyűjtők vállalták a garanciát, hogy a vádak helytállóak s ha kell, bizonyítani is tudják. A harmadik csoport, — ezek kevesen vannak — az értelmi szerzők, akik megakartak Maternytől szabadulni.

Kik gyűjtötték az aláírást?

A tárgyalás adatai alapján kiderült, hogy az aláírásokat Sturm János, Ganovszky Lajos, Pipcsák Lajos, Káposzta Gyula és Benedikty Imre gyűjtötték. Materny nyugdíjbaküldésén különösen Nagy József, dr. Nagy Árpád és Materny Istvánné dolgoztak. Hogy ki szerkesztette az erős hangú feljelentést, arra a vádlottak egyike sem tudott felvilágosítást adni. Egyébként a vádlottak között tekintélyes iparos, kereskedő, tanár, férfi és nő vegyesen szerepel.

Délelőtt 9 órától déli fél kettőig a vád-

lottakat hallgatták ki, ezután Jankovich járásbíró elnapolta a tárgyalást. Időközben be fogják szerezni a püspökségnek Materny ügyében hozott *felmentő* ítéletet, ugyszintén egyéb iratokat. A vádlottak nevében Nagy József és dr. Nagy Árpád kérték a valódiság bizonyítását. A legközelebbi tárgyalás időpontja még nincs kitzúve.

Megegyezés a világitási vállalati munkások bérmozgalmában

Tegnap délelőtt fejeződött be békésen a világitási vállalati munkások béremelésének ügye. Tegnap egy hete a tanács a munkások fizetésemelési kérvényét úgy intézte el, hogy 25 és 35%-os bérvajavítást szavazott meg. A munkások ezt az emelést, mint a Hajdúföld megírta, nem vették figyelembe, hanem sztrájk-szerű mozgalmába kezdtek.

A tanács kiküldötteinek hosszas tárgyalások után a munkások kiküldötteivel végre sikerült megállapodásra jutni és ennek értelmében a munkások kérelmüket írásba foglalva benyújtották a tanácsnak. A világitási bizottság a kérelmet legutóbbi ülésén vette tárgyalás alá és azt, mint jeleztük is, teljesíthetőnek és méltányosnak találta.

Ennek megállapítása után aztán tegnap Vass Károly dr. tanácsnok a városi tanács elé terjesztette a munkások kérelmét, mely szerint a 25 és 35%-os fizetésemelést, melyet a tanács a múlt héten szavazott meg, a munkásság március 1-től április 15-ig kéri folyósíttatni. Április 15-től kezdődőleg a tanács azonban 50%-os egységes béremelést szavazott meg. A vállalat havi fizetéses alkalmazottai részére április 15-től havi 500—1000 koronáig terjedő drágasági segélyt, míg a két mérnökgyakornok részére április 15-től 1500 korona havi drágasági segélyt engedélyeztek.

A most engedélyezett béremelés szerint egy napszamos legalacsonyabb órabére, ha nőtlen, 12.40 korona, havonta 2500 korona, ha négy családtaggal van, órabére 19.20 korona, ami havonta 4000 koronát tesz ki. Egy-egy szakmunkás legmagasabb bére, ha nőtlen, 20.65 korona, azaz havonta 4100 korona, négy családtaggal 27.45 korona, ami havonta 5500 koronára megy fel. Kapnak még a munkások és hivatalnokok bizonyos mennyiségű lisztet, szénét és zsírt is kedvezményes áron.

A bérelemelés folytán előállott kiadás a még hátralevő 8 és fél hónapra a munkásoknál 1.609,860 korona, a hivatalnokoknál 340.000, összesen 1.949,860 korona. Ez a kiadás fel-emésztí a folyó évi költségvetésbe beállított hasznot.

— **A halastavi iparvasut üzletszabályzata.** Mint ismeretes, a közigazgatási bizottság a hortobágyi halastavi iparvasut üzletszabályzatát kiadta a városi tanácsnak. A városi tanács tegnapi ülésén az üzletszabályzatot véleményezés végett kiadta a mérnöki hivatalnak.

A MOVE közgyűlése

Tegnap délután 4 órakor a vármegyei háza kis tanácstermében tartotta meg a Magyar Országos Véderő Egyesület debreceni és hajdúmegyei főosztálya ezidei rendes közgyűlését dr. Bessenyei Lajos elnöke alatt, aki elnöki megnyitójában kiterjeszkedett arra a kérdésre, hogy szükség van-e annyi keresztyén társadalmi egyesületre, amennyi pl. csak itt, Debrecenben is működik: Movéra, Keresztyén Nemzeti Ligára, Manzra, Baross-szövetségre? stb. Hiszen — így érvelnek sokan — ez az erők szétforgácsolását jelenti ugyanakkor, amikor mindenkinek mindenütt minden erővel az erők egyesítését kellene munkálnia. Erre az alapos és súlyos ellenvetésre talán már azzal is elégedőképpen megfellelünk, ha azt válaszoljuk, hogy sok és veszélyes ellenségünk ellen nem elég és nem lehet csupán egy fronton küzdeni, mert ha azt áttörök, akkor elveszett minden védelmi vonalunk, ezért több oldalról, több frontról kell egyszerre támadnunk és védekeznünk is ellenük.

De van itt egy sokkal nyomósabb ok, ami a döntő érvet képezi. Ezek az egyesületek a társadalmi élet nagy egészének mind külön-külön részére terjeszkedhetnek ki és azt az óriási munkakört, melynek betöltése ránk néz és ránk vár és amelyet teljes egészében egyetlen egyesület sem lenne képes elvégezni, a különböző egyesületek maguk között felosztva eredményesen oldhatják meg. Így a Move most már teljes erővel vetette rá magát a *psortra*. Ennek a szolgálatába állította be országos szervezetét és *legfőbb célja egy testben és lélekben erős, egészséges, győzni akaró és győzni tudó magyar ifjúságot nevelni*. Hogy ez a cél mit jelent a magyar jövő szempontjából és hogy ez a cél indokolja-e magában véve is a Move fenállásának szükségét, azt itt vitatgatni és bizonyítani teljesen felesleges.

Az általános helyesléssel fogadott megnyitó után Szathmáryné Matolcsy Adél titkárnő terjesztette elő jelentését, melyben beszámol a debreceni főosztály tavalyi működéséről, a Hollandiába és Finnországba küldött kézimunka-akcióról, a csipkeverőtanfolyamról, a rokkantak és gyermekeiknek kiosztott ruhasegélyről és a vidéki szervezetek megalakításáról. A főosztálynak ez idő szerint 1488 rendes, 24 alapító és 2 pártoló tagja van.

A titkári jelentést, a zárszámadást s az előterjesztett költségvetést a közgyűlés egyhangulag elfogadta és jóváhagyta. Ezután dr. Láng Sándor a Move debreceni sportegylet elnöke terjesztette elő jelentését, melyben arról számol be, hogy nagy nehézségek, sőt bizonyos oldalról tapasztaltak ellenvetések leküzdése árán sikerült atletikai és futsal felszereléshez jutni. A vivószakosztály most már fennakadás nélkül folytathatja működését; vivótermében elsőrangú mester tanítja a kard- és törvívást. Az elmúlt évben 3 vivóakadémiát rendezett Debrecenben és egyet-egyet Nyíregyházán és Karcagyon. Szegeden csak nemrég aratott fényes győzelmet a debreceni Move vivógárda az országos csapatbajnoki versenyen. Az atletikai szakosztály Hadházy Dezső vezetése mellett mutatott fel dicséretre méltó teljesítményt, úgy hogy a vidék első négy helyezettei közé küzdötte fel magát. Itt megemlíti a jelentés, hogy a DTE magatartása miatt Debrecen egyetlen sporttere nem állott a Move-sportegylet rendelkezésére, miért is a tervezett önálló atletikai verseny rendezéséről le kellett mondani.

A szép eredményekről beszámoló jelentést örömmel vette tudomásul a közgyűlés, mely ezután a részleges tisztújítást ejtette meg, szavazás mellőzésével, egyhangulag.

A Szemere-bizottság elnökévé nagy lelkesedéssel újra Szomjas Gusztáv ny. főispánt választották meg, a nécsoport elnökévé pedig Garda Dezsőné, társelnökké dr. Olchváry Lászlóné, alelnökké Májerszky Mihályné. Az elnöki tanács tagjai lettek: dr. Balogh Béla, Dávid István, dr. Komlóssy Imre, Pálffy Béla, Piskay Árpád, dr. Szabó Márton és dr. Tuster Ignác. A számvizsgáló bizottság tagjai: Móricz Bertalan, Mátray Imre és Kerekes László.

Magyar embernek csak magyar újságot árusít a Honszeretet Hirlapterjesztő Vállalat sárga asztalain.

NAPI HIREK

Rendkívüli közgyűlés. A világítási vállalatnál megüresedett igazgatói állás betöltésére a város pályázatát hirdetett. A pályázati határidő lejárt és mint a *Hajdúföld* megírta, az állásra tizennégyen pályáztak. A pályázatokat a tanács kiadta a világítási bizottságnak és tegnap délelőtti ülésén elhatározta, hogy előterjesztést tesz a főispánnak, miszerint az állás betöltésére e hó 29 re, szombatra rendkívüli közgyűlést hívjon össze.

A Csokonai-kör Beóthy Zsolt temetésén. A kör elnöksége részvétíratot intézett Beóthy Zsolt özvegyéhez és a Kisfaludy-társasághoz, a temetésen pedig dr. Pap Károly elnökkel és dr. Kardos Albert főtitkárrel képviselteti magát, Beóthy Zsolt a Csokonai-körnek tiszteletbeli tagja volt.

Távozó tb. tanácsnok. Mint beavatott helyről értesülünk, Zempléni Kornél dr. tb. tanácsnok, aki jelenleg szabadságon van, május elsejével megváltik a város szolgálatától. A fiatal és törekvő tisztviselőt a Csanak József R. T. igazgatójává választotta meg. A város egy nagyképzettségű és szorgalmas tisztviselővel lesz szegényebb.

NAPIREND

Péntek 1922 április 21

Prot.: Anzelm. Kath.: Anzelm.

Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 8-tól esti 8-ig.

Kollégiumi könyvtár délelőtt 9-12-ig, délután 3-5-ig.

Csokonai színház este fél 8 órai kezdettel „Artatlan Zsuzsi”, operett 3 felvonásban. B) bérlet.

Intim kabaré, előadás fél 9 ó.

Modern kabaré, előadás háromnegyed 9 ó.

A mézárós szakosztály ülése délután 4 órakor az Ipartestületben.

A „Csaba kolonja” este 9 órakor az Arany Bikában.

Nagy Zsigmond dr. temetése. Tegnap délután temették el a Kossuth-utcai ref. templomból dr. Nagy Zsigmondot, a ref. főgimnázium kiváló tanárát, képzett nyelvészt és hivatott műfordítót előkelő gyászoló közönség mély búszávéta mellett. A városi dalárda gyászzenéje után Révész Imre dr. mondott magas szárnyalású, súlyos gondolatokkal és költői szépségekkel telt megragadó erjú gyászbeszédet az elhunyt felett, akinek halálát két nemzet gyászolja. A gyászistentisztelet után megindult a menet a Kossuth-utcai temetőbe, ahol a nyitott sírnál S. Szabó József főgimnázium h. igazgatója búcsuztatta el a kollégiumtól, lendületes szavakkal emelve ki tudós és emberi nagyságát. A volt tanítványok hálás serege nevében Szele Miklós vallástanárnak mondott megható, szívből jött szavakkal utolsó istenhozzádot. A városi dalegylet gyászzenéje után hullani kezdtek a göröngyök s örökre elfedték a magyar nemzeti ügy, tudomány és irodalom egyik legtekesebb és leghivatottabb harcosát. Az elhunytban a debreceni sajtó külön is gyászolja egyik finom tollu munkását, aki évekig szerkesztette az egykori Debrecen-Nagyvárad Értésítőt és a Debrecen-t és a legutolsó időkig külső munkatársa volt a Hajdúföld-nek.

Közigazgatási bejárás. A városi tanács tegnap délelőtti ülésén szóba került az ökörcsordai műút közigazgatási bejárásának időpontja. A miniszterium a közigazgatási bejárás időpontjául április 27-ét tüzte ki. A város részéről a közigazgatási bejárásán Magoss György tiszti főügyész, Zöld József tanácsnok, Surgóth Jenő gazd. felügyelő és Aczél Géza főmérnök vesz részt.

Uj iparengedélyek. A városi tanács tegnap délelőtti ülésén az alantírt ipardíjak kiszabása mellett a következő új iparengedélyeket adta ki: Kohn Mór nyersbőr- és tokkereskedés 1000, Szóke Sándor borvételnek, továbbá mezőgazdasági termény, állatok, állati termékek, gyümölcs, konyhakerti termények közvetítése 1000, Bóró Vilmos korcsmai ipar 500, Kovács Sándor korcsmai ipar 500, Fekete János korcsmai ipar 300 korona.

Debrecen eladja az erdei iparvasutját. Debrecen városnak egy 60 centiméteres nyomtávú erdei vasuti szerelvénye van a halápi savóskuti erdejében. Ez a vasut, a fakitermelés szünetelvéen már régen, több millió korona értékű holt tőkét jelentett a városnak, úgy hogy felvetődött ennek az eladása. A vasut megvételére többen tettek ajánlatot, azonban egy sem volt olyan kedvező, mint amilyent Losonczy János lakatosmesteré, ugyanis ő hajlandó megvásárolni a lokomotívól szerkocsikból, valamint vagonokból álló vasutat és önköltségi árban felszedetni a sineket is, ami maga folyómetérenként 17 koronába kerül. Az egész vasutért pedig 3 és fél millió koronát kínál. *Sztankay F. Béla* a vasutért 3.659.000 koronát ajánlott meg, azonban azzal a kikötéssel, hogy a sineket a város maga tartozik felszedetni és a szerelvényt is a város köteles Debrecenbe behozatni. Az ajánlatokat az erdőgazdasági bizottság legutóbbi ülésén felülvizsgálta és a legkedvezőbbnek a Losonczy János ajánlatát találta. A tanács tegnap délelőtti ülésén Zöld József tanácsnok be is terjesztette javaslatát, mely szerint a vasutat Losonczy Jánosnak javasolja eladni. A tanács a javaslatot elfogadta.

Politikusok lovagias ügye. Klébelsberg Kunó gróf belügyminiszter Jekelfalussy Zoltán v. b. t. t. és Dány Balázs tábornok útján magyarázatot kért Rassay Károlytól legutóbbi politikai beszéde miatt. Rassay csak tegnap érkezete haza külföldi utjáról és így a belügyminiszter segédei csak ma érintkezhetek vele. Rassay Károly Beniczky Ödönt és Szilágyi Lajost nevezte meg segédeül.

A Testnevelési tanács matinéja. A Testnevelési tanács, mint ismeretes, vasárnap 23-án délelőtti matiné rendez. A rendezőség beadványt intézett a városi tanácshoz, kérve, hogy a matiné céljaira vasárnap déli 11-2 óráig terjedő időre bocsássa át a Csokonai színházat. A tanács a kérelemnek helyt adott és a tegnap délelőtti ülésén elhatározta, hogy a városi páholyt 1000 koronával megváltja.

Az EME debreceni csoportja fennállásának két éves évfordulója emlékére az egyesület énekharának közreműködésével április 22-én szombaton délután 5 órakor ünnepélyes közgyűlést tart, melyet 8 órakor a klubhelyiségben társas vacsora követ. A jubiláris ünnepségen a tagok teljes számban való részvételét kéri az elnökség.

Pályázat az iparos-szálló felügyelői állására. Az iparos-szállónál 1922 május 1-én betöltendő felügyelői állásra, mely lakással van egybekötve, pályázat hirdetetik. Pályázatok a szálló gondnokához, József kir. herceg-u. 7. szám alatt f. hó 26-ig adandók be, ahol a feltételek is megtudhatók. *Ipartestület.*

Betörés a mézeskalácsos bódéba. Tegnap éjjel feltörték a Piac-utca 9. szám előtt álló mézeskalácsos bódét, amely özv. *Kozma Istvánné Zöldfa-utca 5 szám alatti lakos tulajdona.* A betörő álkulccsal hatolt be a sátorba s azt teljesen kifosztotta. Több ezer korona értékű mézeskalácsot s egy nagy abroszt vitt magával. *Kozmáné* feljelentésére a rendőrség megindította a nyomozást.

Vasutj kocsikat ad el a város. A napokban a M. A. V. megkeresést intézett a városi tanácshoz. Nevezetesen a M. A. V. a város tulajdonát képező erdei vasutakból 16 kocsit, melyek közül 8 fékes, szeretne megvásárolni. A kocsik párjáért a M. A. V. 16 ezer koronát ajánlott meg. Az átirattal tegnap foglalkozott a tanács és elhatározta, hogy a szóban forgó vasuti kocsikat a MÁV-nak a megajánlott összegért átengedi.

A „Csaba”-kolont megtartjuk. Értésítjük a növénydekeket, hogy a folyó hó 21-re tervezett kolont megtartjuk az Arany Bika kistermében pontosan 9 órai kezdettel. Kérjük a növénydekeket, hogy az órára pontosan járjanak, tekintettel arra, hogy a késések a tanítás hátrányára szolgálnak. A „Csaba”-kolonok a jövőben rendszeren minden pénteken este pontosan 9 órakor kezdődnek. Az esetleges változásokat hirlapilag közöljük a növénydekekkel. *Iránci László* István, orvostan-hallgató.

Meglopott részeg ember. Kiss János téglási földműves bejött Debrecenbe. Este korcsmárról-korcsmára járt s mindenütt erősen beborozott. Reggel, amint kijózanodott, kellemetlen meglepetésre ébredt. Pénztárcáját, amelyben 15 ezer korons volt, borozás közben ellopták. Azonnal jelentést tett káráról a rendőrségnek, amely most nyomozza a tolvajt.

— **Debrecen faellátása.** Az erdőgazdasági bizottság legutóbbi ülésén foglalkozott az erdőgazdaság üzemtervével és arra a megállapításra jutott, hogy az üzemterv szerint az erdőgazdaság nem lesz képes kielégíteni a városi közönség jövő évi faszükségletét. A városi tanács tegnapi üléséből átirat az erdőgazdasági hivatalhoz bővebb és közelebbi részletekért.

— **Figyelem!** A magyar nyelven és magyar szellemben írott napi lapok utcai árusításával altruista alapon foglalkozunk, más mint keresztyén újságot asztalunkhoz nem engedünk. Kérjük a hazafias keresztyén közönséget, hogy sárgára festett asztalokon vegye meg napi és heti újságjainkat. (Honszeretlet (volt Fehér Újság) Hirlapterjesztő Vállalat.)

— **Az Éme vegyeskara** 21-én pénteken este 7 órakor összes próbát tart, amelyre az összes tagok feltétlenül megjelenését kéri a vezetőség.

SZÍNHÁZ.

Botrány a Csokonai-színházban

A Csokonai-színház belső életében már a tavalyi szezonban felütötték fejüket bizonyos ferdőségek, amelyek a szezon végén halálos konfliktusra vezettek. A szomorú eset egyik szereplőjét a mindig csak tiszta eszmékért lelkesedő debreceni közönség elemi felháborodása akkor elsodorta, de ez sem tudta kiirtani a Csokonai-színházból azokat a belső kinövéseket, amelyeket az erélytelen direktió megtűrt és amelyek a Csokonai-színház nivójára is rendkívül káros hatással vannak.

Az a klikk-rendszer, ami a Csokonai-színház belső terein uralkodik és ami a tagok között okvetlenül szükséges jóviszonyt lehetlenné teszi, a tegnapi esti *Artatlan Zsuzsi* előadásán egy sajnálatos és mélyen elítélendő incidenst provokált. A második felvonás ötödik jelenete után a színpalak mögött *Helvey Erzsé*,

a Csokonai-színház kiváló primadonnája udvarias formák között szóvá tette partnere, *Reinhardt-Nádossy István* előtt annak előadás közben vele szemben tanúsított inkollégiális viselkedését. Reinhardt-Nádossy erre kvalifikálatlanul durván megsértette a művésznőt, mire az pillanatnyi felháborodásában arculütötte Reinhardt-Nádossyt. Reinhardt-Nádossy erre uriemberhez méltatlan módon tettleg inzultálta a művésznőt, aki eszméletét veszítette.

A színpalak mögött izgalmas kavargás támadt, ami a színpadon is észrevehető volt és csak az időközben magához tért *Helvey* fegyverkeztségeknek köszönhető, hogy az előadás minden nagyobb zavar nélkül lefolytatható volt.

Mi mindenkor a tárgyilagos jóakarattal láspontjára helyezkedtünk a Csokonai-színházal szemben és épen ez a jóakarattal diktálja azt a legerélyesebben hangsúlyozott követelést, hogy *Reinhardt-Nádossynak semmi keresnivalója nincs többé a Csokonai-színház színpadán*, már csak az esetleges színpadi és a bizonyosan bekövetkező nézőtéri botrányok elkerülése végett is.

A Csokonai-színház direktiójának pedig a legkíméletlenebb erős kézzel kell visszaállítania a megbomlott fegyelmet, amit a Csokonai-színház reputációja megkövetel és megkövetel Debrecen intelligens közönsége is.

Színházak és mozgószínházak közleményei:

Pénteken B) bérletben *Az ártatlan Zsuzsi* kerül színre.

Szombaton premier a Csokonai színházban.
Oroszlánkölyök szenzációs cirkuszdráma kerül bemutatásra vasárnap, április 23-án az Uranusban. A főszerepekben a világhírű *Albertini* artista család excellál, bámulatos trükkjeik el fogják ragadni a közönséget. 5 és 7 órakor *cigányzene*.

Trón és szerelem, tört. dráma. Téves kapesolás. Ó burleszk, ma pénteken utoljára az Urániában.

Rabbilincs bűnügyi dráma 4 felvonásban és a **Nők barátja** amerikai életkép 5 felvonásban ma utoljára az Apollóban.

Gunnar Tolnaes főszereplésével a **Bűn és bűnhődés** című ötfelvonásos Nordisk-drámát mutatja be szombaton az Apollo.

Chaplin mint kivándorló szombaton az Apollóban.

SPORT

A DMTK szakosztályi ülése. Felkérem a DMTK football szakosztályának tagjait, hogy ma este fél 7 órakor az állomás II. osztályú éttermében szakosztályi ülésre jelenjenek meg. *Csapatintéző.*

Zsák Károly egyik újját leporálták. *Zsák* (33. FC) aki huszonötöt védett már a magyar csapatban, tört újjal játszott csapatának legutóbbi mérkőzésén. Sőt ülése végül annyira rosszabbodott, hogy ma délután levette balkezének eltört újját. A sebészi műtét olyan jól sikerült, hogy április 30-án már újra Zsák fogja védeni a 33. FC kapuját Troppauban, ahol az ottani Deutscher Sportfreundz csapatával mérkőzik a jeles budai klub.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Vasalóányt
keresek festett és tisztított ruhák vasalásához. Gallérok, kézzelők féláron kaphatók míg a készlet tart. „Hungária” kelme, fonal, szörme, keztü és vegytisztító vállalat. Péterfia 4.

Főzni is tudó
mindenes csakis jó bizonyítvánnyal állandó helyre kerestetik. Négy ablakra való festett zsalu ablak eladó. Kossuth-u. 30.

2 szoba konyhás
lakásért magas összeget fizetek. Közvetítőket díjazok. Ajánlatok Dr. Sebestyén ügyvéd irodájába küldendők. Piac 49.

Forgács István
műbörás
Bádócs-u.

Használt
butorok és antik szekrény eladók. Szent Anna-utca 5. emelet.

Bélyegzőgyár és vésőintézet
PAULÓ I.
Batthyányi-utca 22.
Telefon 1385.

A tőzsde

Magyar korona: 65.

Budapesti zárlat

Magyar hitel 1865, Osztrák hitel 745, Angol-Magyar 810, Leszámitoló bank 870, Magyar-Olasz 805, Jelz hitelbank 250, Hazai bank 605, Salgó 6800, Rimamurányi 3000, Közniti 890, Déli vasút 1950, Al-lamvasút 7225, Keresk. bank 6925, Általános takaréki 1140, Pesti hazai 21200, Borsod miskolci 3550, Concordia 2270, Budapesti gőz. 5525, Gizella 2850, Hungária 2500, Viktória 7300, Beocsini 6700, Kohó 6900, Általános köszén 11800, Urikányi 6680, Adria 7875, Atlantic 2575, Levante 7825, Trust 1900, Ganz-Danubius 42000, Ganz villamos 7000, Lipták 485, Magy. ac. l. 2750, Schlick 1000, Wörner 535, Brassói 3975, Izzó 5450, Spódium 2125, Hazai faterm. 1725, Klotild 3000, Erdő 770, Nasic 19300, Neuschl Licht. 410, Orsz. fa 910, Telefon 3825.

Valuták

Napoleon 3010—3030, Angol font 3585 3610, Dollár 769—79, Francia frank 7175—7225, Márka 278—288, Lira 41.25—41.75, Osztrák kor. 9.50—10.50 Rubel 57.50—58.50, Lei 570—80, Szokol 1565 75, Svájci frank 15150—15250, Korona dinár 995—1005, Lengyel márka 20.50 21.50

Devizák

Amsterdam 295—0, Koppenhága 164.00, —169.00, Krisztiania 148.00—151.00, London 3440—3490, Berlin 274.00—284.00, Milánó 43.00—42.50, Páris 74.50—75.50, Prága 16650—167250, Stockholm 201.00—206.00—, Svájc 152.25—153.25, Bécs 9.50—10.50, Zágráb 252.50—262.50, Newyork 774.00—81.00, Varsó 21.50—22.50.

Zürichi zárlat

Berlin 182.50 Holland 195—, Newyork 515, London 2275, Páris 4785, Milánó 2792, Brüsszel —, Prága 1025.00, Budapest 65—, Zágráb 166.00, Bukarest —, Varsó 14, Bécs 6.00, Osztrák lebeltyegzett 6.50

Terménytőzsde.

A mai terménytőzsdén a forgalom kis keretek között mozgott a malmok tartókodása következtében, így búzában alig fordult elő kötés. Buza szilárd, zab esendesebb.

Hivatalos árak: Buza tiszavideki 3170—220, fehérmegyei 3150—3210, pestmegyei 3150—3210, rozs 2425—2475, takarmány árpa 2400—2500, sörárpa 2500—600, köles 2700—2900, zab 2425—2450, tengeri 2900—30.0, repace 44—46, Korpa 1650—

Sertésjelentés

Szabad vásári maradvány 386 sertés és 4 malac. Erkezett 365 sertés. Eladott 205 sertés.
Árak: Zsirsertés fiatal nehéz 134—46, könnyű 90—130.

Dollárt, ARANY, EZÜST
pénzt, mas tőzsen penzt legárágában vesz
Simon Bankiroda DEBRECZEN,
Kossuth-u. II
Idegen hifizetések legolcsóbban. T. 903.

Lapkiadó asszonyok
felvételnek lapunk kiadóhivatalában
Piac-u. 59.

Mindenféle ócska vasat
bármely mennyiségben a legnagyobb árban megvesz
Steiner, Eötvös-u. 110.

Nehéz az élet,
jó ruhába járni gondot ad,
olesón beszerezni tessék **VÉGHEZ**
menni, hol **kevesbé használt** finom férfi ruhák állandóan kaphatók.
Vár-utca 2. sz. (Zenedével szemben)

Molykár
ellenyári megóvásra mindenféle szörme és téli ruhákat felelősség mellett beraktároznak

Kövény és Altmann
szőlősh, Piac 42. sz. Ugyanott kész árak kaphatók.

Könyvkötéseket
börtérezák javítását jutányosan készíti
Szenipétery Miklós
könyvkötő, Széchenyi-utca 8.

DARABOS MÉS,
oltott mész, cement, téglá, cserép, fedéllemez, száraz tűzifa, azonnali szállításra legolcsóbb napi áron beszerezhető
KÖNYVES TÓTH MIKLÓSNÁL
H. (házi-ut 16. szám, Az Árpád-ri paplak mellett)
Telefon 11-35.

Aranyért, Ezüstért
budapesti magas árakat fizetek
Kramer Simonffy
utca 17.

Kis ház
jókarban, 950 négyszögöl telekkel konyhakertnek kiválóan alkalmas fekete agyagföld Nemes-utca 7. szám (Tócs kert.)
eladó.
Értekezhetni a „HAJDUFÖLD” szerkesztőségében délután 6 órakor Piac-utca 59. szám alatt.

LöbléH. ecetgyár.
Debreczen,
Szalkai-utca 5. sz.
Vegytiszta szeszecegyártása.

Gazdasági VAS
ÁRUK, takarékhonnyak és butorvasalások, lemezdedények beszerezhető.
TELEFON: 6—20
Bakos István vas-kereskedésében
Csapó-utca 88. sz.

NÉZZE MEG
saját érdekében olcsó cipőárait az iparkamara épületében a törvényszékkel szemben
Kovács Vilmos
Kereskedőknek árengedmény. Női egész sevrő és bokscipő 885 K
a Turul cipőraktár volt vezetője